

שנכנסים חיילי המילואים בשעת-ערב מוקרמת לחצר המימשל בעזה, הם רואים מחוץ שאינו מובן להם באותה עת: כמה מאות נערים וגברים ערבים מצטופפים בחצר. קצין ישראלי ניצב לפניו ונושא באוזניהם נאום קצר, מלווה בגערות. אחר-כך יוצאים הערבים משער המימשל אל רחובותיה המתרוקנים של עזה. אחר-כך נכנסים חיילי המילואים לאולם גדול, ששימש בעבר להקרנת סרטים. יש בו קומת-קרקע וקומת-יציץ. בחזית האולם יש מסך גדול, אך ברור שמה זמן רב לא מקרינים כאן סרטים, משום שהמסך כבר אינו לבן ואינו נקי. עכשיו יש הרצאות באולם הזה.

המרצה הוא סגן-אלוף אלי. צעיר בשנות ה-30, בינוני-קומה ושמן. הוא מתייצב לפני חיילי הגדוד כשבירדו מקל ארוך. השאלה הראשונה שלו היא, אם מישו מהחיילים כבר מילא בעבר תפקיד-שיטור בקרב אוכלוסייה ערבית. איש אינו מרים את ידו, וסגן-אלוף אלי אומר שהמסקנה היא ש-נבלה ביחד את שלוש השעות הבאות.

כולם צוחקים באי-אמון. בדרך כלל לא נמשכים דורכים מסוג זה, בתחילתו של כל שירות-מילואים, יותר מחצי שעה או שעה. אלי מתגדר שיקראו לו מושל צבאי. בתחילת דבריו הוא מסביר את מיבנה השלטון הישראלי

לזרוע אבנים. זורקים, זורקים, עד שהכוח המותקף מוזיק תיגבורת. כשבאה התיגבורת, הם בורחים מייד לתוך הכיתות, וכבר כתוב משהו על הלוח, ולך תדע מי זרק אבנים. אז מה עושים? שולחים חייל שיעמוד מאחורי החלון, שלא יראה אותו התלמידים. נכנסים דרך הדלת, ואומרים לכולם לעמוד. כשכולם עומדים, אומרים להם להושיט ידיים קדימה. מי שהידיים שלו מלוכלכות, סימן שזרק אבנים. או אלה שזרקו, משפשים את הידיים שלהם מאחור, במינסים, והחייל שעמד מאחורי החלון רואה, וככה תופסים אותם. בתור סיפור זה יפה.

עכשיו מסביר אלי איך מפזרים הפגנות. הוא מזהיר מפני שימוש בנשק חם. הדבר הכי גרוע זה לפצוע או להרוג. כשיש הרוג, יש הלווייה. הלווייה, אומר אלי, זה חגיגה אמיתית. כל הסיכויים שהלווייה תהפוך הפגנה גדולה, וכשיש הפגנה גדולה — יורים. וכבר יש שתי הלוויות נוספות. משתי הלוויות יוצאות עוד ארבע הלוויות, וכבר כל הרצועה רותחת. אז לא לירות. לא באוויר, לא ברגליים ולא בשוט דבר. אם נתקעים במצב גרוע — פשוט להסתלק. אם אתם רוצים לקרוא לזה בריחה, שיהיה בריחה. יותר טוב לברוח ולהזעיק עזרה, מאשר להרוג מישו. אחר-כך, כשנגיעה העזרה, רצים מהר קדימה ותופסים את אלה שזרקו אבנים, ושמים אותם בכבדים ומביאים אותם למימשל.

ומה עם ילדים קטנים? שואל מישו.

בכל כמה שבועות בא גדוד חיילי מילואים למלא תפקידים שיטור ברצועת עזה, וזהו הנאום השיגורתי הניתן להם

דבר

בשום אופן לא לגעת בהם. לא סטירות ולא עניינים. אתה תופס אותם, משחרר אותם, והולך אחריו, רואה לאן הוא נכנס. אתה זוכר את הבית שהוא נכנס לתוכו, וכלילה חוזרים לשם. מעירים את האבא, ואומרים לו: מה עשה הילד שלך? לא יפה. תבוא מחר בבוקר למימשל. האבא בא למימשל, מתייבש שם כמה שעות, ונכנס לשיחה עם הקצין. הקצין מדבר איתו על חינוך, ומזמין אותו לעוד שיחה על חינוך למחרת. ככה זה נמשך, שבוע ועוד שבוע, שיחות על חינוך. ותאמינו לי שהחינוך הזה עוזר גם לילד, כי האבא, במשך סדרת-החינוך הזאת, לא הולך לעבודה.

עם נערים מבוגרים יותר התהליך שונה קצת. סגן-אלוף אלי מסביר עכשיו לחיילי-המילואים מה שהם ראו בחצר-המימשל מוקדם יותר, לפני שהתחיל התהליך. הנערים נקראים לבוא לחצר המימשל או לחצר המינהל. הם מבליים שם כל יום, בין השעה 6 בבוקר ובין השעה 6 בערב. פעם או פעמיים בשבוע הם צריכים להביא איתם גם את הוריהם, שימתינו איתם. התהליך הזה יכול להימשך שבועות ארוכים. 12 שעות בכל יום למאות נערים בעזה. בסוף התהליך יש מין מישפט. מוטלים על הנערים קנסות. גובה הקנס: בין שיבעת אלפים ושלושים אלף שקלים. לפעמים גם יותר. איך פעם לא פחתו.

סגן-אלוף אלי שב ומוזהיר את חיילי-הגדוד מפני מתנה-הפליטים בג'יבליה. הוא מזהיר אותם מפני ריירי ג'יבליה פעמים רבות מאוד במשך השבתה. צריך להשאיר את ג'יבליה על אש קטנה. רק זה חסר אם ג'יבליה תתחיל לרתוח, נצטרך להביא אוגרה בשביל להשאיר את ארבעים אלף הפליטים של ג'יבליה במקום.

עכשיו מתאר אלי את אמצעי-ההפזר של ההפגנות. יש רימוני גזא מדמיע מכל מיני סוגים. יש רימונים הדומים לרימוני-יד, ואותם זורקים ביד למרחק של כמה עשרות מטרים. יש רימונים המטילים ילדי רובה. יש גם רימונים מסוג חדש. רימונים קופצים. יתרונם של רימונים אלה הוא בכך שהמפגנים, שלעומתם זורקים את הרימונים, לא יכולים לזרוק אותם בחזרה. הרימונים הקופצים הם חמים מאוד כאשר משתחרר מהם הגזא. אם מישו מנסה לתפוס אותם כדי לזרוק אותם בחזרה — הרימונים נביק ליד, ואחר-כך צריך ניתוח כדי להפריד אותו מהיד. הרימונים הקופצים גם דוחקים על הריצפה במהירות, ומכסים שטח גדול בגזא המדמיע. אבל היעילות של הרימונים מוגבלת, טוען סגן-אלוף אלי, המפגנים כבר ספגו כל-כך הרבה רימונים כאלה, שהם כבר התחילו לאהוב את הטעם של הגזא. לא יכולים בלי זה.

בסוף השיחה אומר סגן-אלוף אלי מילים לסיכום. הוא מסביר את האידאולוגיה הניסרא לית של הכיבוש. יכול להיות שיש בינכם כאלה המתחיה וכאלה משלום עכשיו ומשלום, הוא אומר, וזה לא איכפת לי. התפקיד שלכם פה הוא לשמור על העניינים בשקט, כדי שמי שצריך להחליט בממשלה יוכל להחליט במחשבה צלולה, כשאין לו כל הזמן הפגנות, הרוגים ובלאגן בשטח.

מה זה, כולם אשכנזים, הוא אומר, ובחור לבסוף חייל אחר שלא נראה לו אשכנזי. החייל הזה יטחן את החשוד. אלי מראה כיצד בורקים את החלק החשוב בבדיקה: העברת כפות הידיים בחלק הפנימי של היד, מלמטה כלפי מעלה, ובחזרה.

בלי שהוא הרגיש, מסביר אלי, בדרקתי לו גם את הביצים, אם אין שם רימון. הערבים יודעים שהישראלים לא אוהבים כל-כך לברוק להם בכיזים, אז הם מחביאים שם את הרימונים. הוא מספר על מיקרה שהיה בכיכר-פלסטין, במרכזו של עזה. צעיר שהחזיק רימון-יד בתחתוני הכנס את הרימון מאחורי גבו של חייל ישראלי שנהג בקומנדר פתוח. וברח. החייל הרגיש משהו לא נוח בגבו. הוא בדיק ומצא את הרימון, ומיהר להשליך אותו. הרימון נחת על מכונת רנו סמוכה, ושני נוסעיה הערביים נהרגו. מן ההתפוצצות נגרם תקר בגלגל הקומנדר, אך הנהג לא התחשב בו, ועשה מסע של שלושה קילומטרים ברכב שבאחד מגלגליו יש תקר, עד לבסיס שלו.

אחר-כך סיפר חיילי-מילואים אחד, שבמשך כל השבוע הראשון של המילואים הוא לא חרל להתכונן במפעלותיהם של הגברים העזתיים, שמהם מחביאים שם רימון.

מה עם נשים חשודות? שואל אחד מאנשי המילואים. אם אתם חושדים במשהו כזה, אתם עוצרים אותה, אבל לא נוגעים בה. מביאים אותה למימשל. שמה מכניסים אותה לחדר עם שתי שוטרות. השוטרות יוצאות ואומרות: בדיקו אותה בין הצוואר ועד למותניים, ושמה היא גבר. תמשיכו אתם לאלה. המילואימניקים צוחקים. אלי מסביר מהו נוהל פיזור הפגנות בתי-ספר. התלמידים יוצאים מחצר בית-הספר ומתחילים

החיילים אמר: הרגשתי פשוט כמו קרציה קטנה על כלב גדול. חייל אחר אמר, שלדעתו צריך להקים מסביב לעזה חומה שלא תהיה עבירה לבני-אדם ולסחורות, ופשוט להיתקף ממנה. עכשיו מתחיל אלי לדבר על תפקידי השיטור של הגדוד. הוא מציג לפני החיילים את הסטטיסטיקות הנוגעות למה שהוא קרא "פעולות פח"ע, או בקיצור: "פיגועים". על לוח גדול, הנראה למרחוק, מופיעים המיספרים הנוגעים לשנה שלמה, ומחולקים לפי חודשים. רשום שם מיספר הרימונים שנוזקו בכל חודש; מיספר ההפגנות האלימות שהיו בכל חודש; מיספר הנפגעים בקרב החיילים הישראליים; מיספר הרימונים ומיצבורי-התחמושת שהתגלו; מיספר העצורים הפלסטיניים; מיספר ההפגנות שנערכו בכל חודש.

"לערבים", אומר אלי, יש המון תאריכים — וכל תאריך הוא סיבה להפגנה. קודם כל, ההגים שלנו והחגים שלהם. יש יום הצהרת-בלפור ויש יום-העצמאות. יש יום השנה לששת-הימים ויום השנה ליום-הכיפורים. יש יום-האדמה, ויש יום השנה להתנקשות על הרהיבית, יש גם מאורעות אקטואליים שצריכים אינם מופיעים ברשימת בלוח-השנה, אך הגורמים להפגנות.

אלי עובר לנוהל עצירת חשוד. כל גבר מגיל שש-עשרה ומעלה הוא חשוד, כל זמן שהוא מסוגל ללכת ישר. עד גיל ששים וחמש, שיבעים. כל גבר שלישי בעזה הוא אש"ף, אומר אלי. אתם רואים שלושה גברים ברחוב — השלישי הוא אש"ף. עוד הגדרה לחשוד: אחד שנראה לא במקום שלו. למשל: מישו הלבוש בחליפה ועניבה באמצע פרדס. גם כל מי שנושא סכין הוא חשוד, אומר אלי, אבל לא תתחילו להיכנס לחנויות של קצבים ולעצור אותם. הסגן-אלוף מתכוון בחיילים היושבים לפניו.

ברצועת עזה. הוא מכנה את המינהל האזרחי בשם "גזר" ואילו לכוח הצבאי, השומר על הסדר ומשליט את הכיבוש, הוא קורא "מקל". כרי להרגיש את ההפרדה בין המקל ובין הגזר, הולקה הרצועה לאזורי-שיטור שונים ולא זהים — יש שני איזורי מינהל ושלושה איזורי מימשל.

קשה לדעת אם מישו מתייחס ברצינות להפרדה הזאת. אנשי המינהל הם כולם חיילים וקצינים שהשקפותיהם ודרכי-פעולתם אינן משתנות אם קוראים לבניין שהם יושבים בו "מינהל". הנערים הערביים הנתפסים בזריקת אבנים על-ידי "המקל" נענשים על-ידי המוסדות של "הגזר" דווקא, וההבדל בין השניים אינו ברור להם. הם כולם מתייחסים לכל הישראלים כאל שילטון כיבוש זר, והחלוקה ל"מקל" ו"לגזר" בודאי נראית להם מוזרה.

סגן-אלוף אלי מסביר כמה דברים חיוניים על איזורי-השיטור של גדודי-המילואים החדש. עזה היא העיר הגדולה ביותר בכל תחומי השלטון, בעיר עצמה ובמחנות הפליטים המזור ברים אליה מתגוררים 400 אלף פלסטינים.

הריכוז הטיבתי ברצועת עזה הוא הגדול ביותר בעולם, אומר סגן-אלוף אלי. גודלה של מישפחה רגילה: יותר מ-20 נפש. הגבר נושא לו שתיים, שלוש, או ארבע נשים, וכל אחת מהן יולדת כמה ילדים. כאשר מדובר בפליטים, משלמים מוסדות-הסעד-לפליטים סכום המגיע למאה אלף לירות לחודש לכל נפש. פירוש הדבר, שבכל חודש יש לאבי המישפחה הכנסה נקיה ממס של שני מיליון לירות ישראליות ויותר. ואם הם יוצאים לעבוד, זה הכל כסף שנכנס ישר לכיס מסביר אלי.

ברצועת עזה כולה יש חצי מיליון או שש מאות אלף ערבים פלסטיניים. יש שם גם 2,000 יהודים, המתרכזים בשמונה יישובים בחבל קטיף. "לאחרונה", מספר אלי, "הקימו גם יישוב אחד בצפון הרצועה. יישוב נהדר. 24 נפש, 12 מישפחות".

מה שאלי אינו מספר, מתברר אחר-כך לחיילי המילואים השומרים ב"יישוב" הזה: למעשה הוא נטוש במרוצת השבוע, והוא משמש נוודי-קיי של סופשבוע לכמה מישפחות של מפוני-ידי. אלי אינו אומר את הדברים במפורש, אך התיאור שלו אינו מותיר מקום לשום ספק: לישראל אין מה לחפש ברצועת-עזה לאורך זמן. זהו אחד מחבלי-ההצנפה הצפופים ביותר בעולם. אולי הצפף ביותר. כאן אין מקום להפקעת "ארמות מדינה" ודברים דומים הנעשים בגדה היתרון הדימוגרפי של הפלסטינים הוא כה מכריע, שאין להם כל סיבה לדאוג שמה ייבקש מישו לספק את האיוור הזה למדינת ישראל. גם אין שום סיכוי להרחבת ההתנחלות היהודית ברצועת עזה.

אין צורך בסגן-אלוף אלי יאמר את הדברים במפורש. כל אחד מחיילי הגדוד, ושירותו כחיל-הכיבוש של רצועת-עזה במשך שלושה שבועות, יכול היה להבחין כמו עיניו בחוסר-התכלית המחולט של השלטון הישראלי שם. אחד